

Fylkesmannen i Trøndelag / Trööndelagen
fylhkenålma

ØRLAND KOMMUNE
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Trondheim, 21. februar 2019

Deres ref.:
Harriet de Ruiten

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2018/20508
Saksbehandler:
Sandra Lilledal

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Ørland kommune Kontrollnummer: 2019.043.I.FMTL

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Harriet de Ruiten

Fra Fylkesmannen i Trøndelag:
Sandra Lilledal

Andre deltagere fra virksomheten:
Arnfinn Brasø
Thomas Engen
Arne Nordgård

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i
Trøndelag:*
Torill Espedal

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Ørland kommune den 30. januar 2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Trøndelag avdekket **1** avvik og ga **4** anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Kommunen oppfyller ikke sin registreringsplikt i databasen Grunnforurensning, og kvalitetssiker ikke innholdet (§ 2-9).

Anmerkninger:

1. Kommunen har ikke skriftlige rutiner som regulerer saksbehandling av forurenset grunn saker etter plan- og bygningsloven og forurensningsforskriften kapittel 2.
2. Kommunen kan i større grad opplyse tiltakshaver om deres plikter etter bestemmelsene i kap. 2.

3. Kommunen utøver i liten grad tilsyn med opprydding i forurenset grunn ved bygge og gravearbeider.
4. Kommunen har ingen system/opplæringsplan for ansatte som skal behandle saker som faller innunder forurensningsforskriften kap. 2.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

21. februar 2019	Sandra Lilledal	Marit Lorvik (e.f.)
dato	kontrollør	Seksjonsleder

Fylkesmannen i Trøndelag

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ØRLAND KOMMUNE	
Organisasjonsnr.: 974620464	Eies av: 964982686
Bransjenr. (NACE-kode): 84.110 - Generell offentlig organisasjon	

Kontrollert enhet

Navn: Ørland kommune	Anleggsnr.: 5015.0040.01
Kommune: Ørland	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Annen aktivitet	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere kommunens myndighetsutøvelse av bestemmelsene i forurensningsforskriften kap. 2, opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Inspeksjonen inngår i en landsdekkende aksjon for kommunetilsyn 2018/19. Tilsynene gjennomføres av Fylkesmannen, koordinert av Miljødirektoratet.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48a.

Inspeksjonstema

Kommunens rolle som forurensningsmyndighet i bygge- og gravesaker med forurenset grunn (jf. forurensningsforskriften kap. 2)

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Ørland kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Ørland kommune innen **15. mai 2019** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik vil bli rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkning er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmlpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Trøndelag.

4. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Trøndelag (jf. offentleglova).

5. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik

Kommunen oppfyller ikke sin registreringsplikt i databasen Grunnforurensning, og kvalitetssiker ikke innholdet (§ 2-9).

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kapittel 2 § 2-9, 4. ledd.

Kommentarer:

Kommunen skal etter nærmere retningslinjer fra Miljødirektoratet sørge for rapportering av data til databasen Grunnforurensning som er etablert av Miljødirektoratet, jf. forurensningsforskriften § 2-9, 4. ledd. I retningslinjene fra Miljødirektoratet «*Veileder - Grunnforurensning*» (V 1.03|2017) fremkommer det i punkt 4.1 at all kjent og ny informasjon om grunnforurensning i kommunen skal registreres fortløpende i databasen. Dette gjelder både for de lokalitetene som allerede er registrert og eventuelle nye lokaliteter med mistanke om forurensning. Myndigheten kan gi bestemmelser og krav til tiltakshavers rapportering inn i databasen.

Grunnforurensning er koblet opp mot Matrikkelsystemet, Norges offisielle register over fast eiendom. I matrikkelloven og tilhørende forskrift § 61. del 1 er forurensningsmyndigheten pålagt å overføre oppdaterte data om forurenset grunn til matrikkelen.

Søk i databasen viser at det i Ørland kommune finnes 23 registrerte lokaliteter, ingen av disse er registrert med kommunen som myndighet. Alle lokaliteter står oppført under Miljødirektoratet og Fylkesmannen.

Etter bestemmelsene i kap. 2 har kommunen plikt til å sørge for rapportering av data til databasen Grunnforurensning. Dette forutsetter at kommunen har minst en registrert bruker. Under tilsynet kom det frem at kommunen kjenner til databasen og plikten til å registrere opplysninger om forurenset grunn i databasen, men hadde ikke registrert bruker før 28. januar 2019, et par dager før tilsynet. Ansvar for innlegging av data er tydelig plassert internt i kommunen (miljørådgiver) og Fylkesmannen kjenner til at Ørland kommune har flere saker liggende klar for registrering. Vi oppfatter det slik at

oppdatering av databasen er fraværende på grunn av manglende brukertilgang, samt få saker.

Kommunen skal være kjent med innholdet i databasen Grunnforurensning og oppfylle plikten til å registrere inn nye opplysninger. Dette gjelder både for de lokalitetene som allerede er registrert og eventuelle nye lokaliteter med mistanke om forurensning

Kommunen har ikke skriftlige rutiner som sikrer at informasjonen fra tiltakshaver/egen saksbehandling blir oppdatert og godkjent i databasen.

Mer tilgjengelig informasjon i databasen Grunnforurensning kan blant annet øke andelen saker som fanges opp ved arbeid i forurenset, privat grunn som ikke er omfattet av søknadsplikten i plan- og bygningsloven §20-1.

6. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Kommunen har ikke skriftlige rutiner som regulerer saksbehandling av forurenset-grunn-saker etter plan- og bygningsloven og forurensningsforskriften kapittel 2

Kommentarer:

Kommunen skal sikre at saksbehandlingen av saker etter forurensningsforskriften kapittel 2 er samordnet med saksbehandling etter plan- og bygningsloven. Kommunen må fange opp om saker de får til behandling krever behandling etter reglene i kap. 2.

Under tilsynet kom det fram at kommunen ikke har skriftlige rutiner for saksbehandling av saker som berører forurenset grunn både mhp byggesaker etter plan- og bygningsloven og/eller saker etter kap. 2. Flere viste til at det hittil har vært få aktuelle saker og at saksbehandlingen foregår etter praktiske/muntlige rutiner. Det nevnes også at Ørland kommune er en liten organisasjon med få saksbehandlere.

Byggesaksbehandling: det er innarbeidet noen praktiske rutiner i byggesaksbehandlingen som for eksempel utsjekk av saker internt ved behov og ukentlige møter for saksfordeling, men ingen skriftlige rutiner. Det nevnes også at grunnet få saksbehandlere ser man ikke behov for skriftlige rutiner.

Forurenset grunn saker: Har ikke skriftlige rutiner som regulerer saksbehandling av forurenset grunn saker, men miljørådgiveren opplyser om at det brukes rutiner og brevmaler for saksbehandling av forurenset grunn saker fra nettstedet www.miljokommune.no.

Kommunen opplyser at skriftlige rutiner kommer til å bli utarbeidet ved sammenslåing av Bjugn og Ørland kommuner 1. januar 2020 når organisasjonen blir større og flere ansatte vil jobbe med dette temaet.

Anmerkning 2

Kommunen kan i større grad opplyse tiltakshaver om deres plikter etter bestemmelsene i kap. 2.

Kommentarer:

Tiltakshaver skal vurdere mistanke om forurenset grunn, undersøke mulig grunnforurensning, utarbeide tiltaksplan, sende tiltaksplan til kommunen for godkjenning, gjennomføre tiltaket og rapportere til kommunen etter at tiltaket er gjennomført.

Under tilsynet ble det opplyst om at kommunen informerer tiltakshaver muntlig om ansvar ved tiltak i forurenset grunn hvis de blir kontaktet før oppstart av tiltak eller ved møte med entreprenør. Det synes noe uklart om kommunens muntlige praksis er god nok, og om det er behov for eventuelle konkrete rutiner/ kriterier for å sikre best mulig informasjon til tiltakshaver. Kommunen opplyser at de har gode rutiner for oppfølging av egne prosjekter med bl.a. krav om miljøundersøkelser.

Kommunen opplyser at de jobber med veiledning rettet mot tiltakshavere, og at de har planer om å legge ut informasjon på sin hjemmeside. Det er også planer om å holde kurs for utførende firma og kommunale saksbehandlere på Fosen, i likhet med kurs som ble holdt om spredt avløp i 2018.

Mer tilgjengelig informasjon om tiltakshavers ansvar (se eksempelvis Faktaark M-811|2017) kan medvirke til å fange opp saker på privat grunn som ikke er omfattet av søknadsplikt etter plan- og bygningsloven §20-1. Nevnte faktaark ble gjort kjent for kommunen under tilsynet.

Anmerkning 3

Kommunen utøver i liten grad tilsyn med opprydding i forurenset grunn ved bygge og gravearbeider.

Kommentarer:

Kommunen kan føre tilsyn med at bestemmelsene i forurensningsforskriften kap. 2 følges og kan i den forbindelse treffe enkeltvedtak etter bestemmelsene i forurensningsloven § 49 til § 51. Kommunen har også myndighet etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd, § 18, § 74, § 75 og § 76.

Under tilsynet kom det frem at kommunen i liten grad gjennomfører tilsyn med opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravesaker, det blir hovedsakelig gjennomført befaringer på ulovlighetsoppfølging. Kommunen opplyser også at det er få saker å føre tilsyn med.

Det føres noe dokumenttilsyn ved gjennomgang av tiltaksplaner og sluttrapporter. Fylkesmannen fikk også tilsendt tilsynsstrategi på byggesak før tilsynet. Kommunen kan øke omfanget av stedlig tilsyn etter forurensningsforskriften § 2- 11 ved å samordne byggesakstilsyn og forurensningstilsyn på en mer systematisk måte.

Kommunen kan styrke kvaliteten på dokumentbaserte tilsyn etter forurensningsforskriftens § 2-11 ved å samordne behandling av ferdigattest (SAK10 § 8-1, jf. TEK17 § 9-9 om sluttrapport for faktisk disponering av avfall) med kontroll av sluttrapport for tiltak i forurenset grunn (forurensningsforskriften § 2-9 andre ledd og § 2-5 andre ledd).

Anmerkning 4

Kommunen har ingen system/opplæringsplan for å sikre kompetansen på miljøtema/forurenset grunn.

Kommentarer:

Under tilsynet kom det frem at det ikke er utarbeidet en opplæringsplan for å opprettholde eller tilegne seg ny kompetanse.

Under tilsynet viste flere til at det er rom og ressurser i kommunen til å delta på aktuelle kurs/seminar/nettverk osv. Det er overlatt til den enkelte saksbehandler å vurdere behovet for egen kompetanseheving på temaet.

I mai 2017 ble det holdt et internt kurs med tema «Massehåndtering og grunnforurensning» i regi av Rambøll.

Det synes hensiktsmessig om kommunen vurderer behovet for en egen opplæringsplan eller system, for å opprettholde kompetanse og/eller tilegne seg ny kompetanse på miljøtemaet.

7. Andre forhold

Forskrift om gebyr for saksbehandling og tilsyn etter kap. 2 i forurensningsforskriften.

Kommunen kan fastsette forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll (forurensningsforskriften kap. 2 §2-12). Gebyrene skal samlet ikke overstige kommunens kostnader. Under tilsynet ble det opplyst at kommunen ikke har fastsatt forskrift om gebyr for saksbehandling og tilsyn for saker etter nevnte regelverk.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Årsrapport 2017
- Delegasjonsreglement
- Tilsynsstrategi byggesak
- Kursmateriell «Massehåndtering og grunnforurensning», Ørland kommune
- Oversikt bygge- og rivingssaker

9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forurenset grunn i bygge- og gravesaker, www.miljokommune.no

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Kommunens oppgaver ved terrenginngrep i forurenset grunn (M-810)
- Tiltakshavers ansvar ved terrenginngrep i forurenset grunn (M-811)
- Grunnforurensning – bransjer og stoffer (M-813|2017)